

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Інструментальне виконавство (за видами)»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

01 вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ ЧИТАННЯ З АРКУШУ ОК 28

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В5 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Інструментальне виконавство (за видами)»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни **«ПРАКТИКУМ ЧИТАННЯ З АРКУШУ»**
для здобувачів вищої освіти галузі знань **В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»**, спеціальності **В5 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Інструментальне виконавство (за видами)»**

Розробник: Ярмак Я. А. – кандидат культурології, доцент кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)» КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)»

протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.
перезатверджено: протокол № 2 від 07 вересня 2021 р.
перезатверджено: протокол №9 від 08 червня 2022 р.
перезатверджено: протокол № 11 від 15 червня 2023 р.
перезатверджено: протокол № 11 від 25 червня 2024 р.
перезатверджено: протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри

Ясько О.А.

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки: II-й	
Загальна кількість годин – 120	32/32	8/10
Кількість модулів – 2	Семестри:	
<p>Тижневих годин індивідуальних занять для денної форми навчання: 3-4 семестри 2 години на тиждень</p> <p>Тижневих годин самостійної роботи здобувача для денної форми навчання: 3 семестр - 1,5 години на тиждень 4 семестр – 2 години на тиждень.</p> <p>Для заочної форми навчання: 3-4 семестри – 3 години на тиждень</p>	III, IV	III, IV
	Індивідуальні:	
	Денне – 64	Заочне – 18
<p>Форма підсумкового контролю диференційований залік у 3 семестрі та іспит у 4 семестрі (читання з аркушу двох запропонованих невідомих, технічно нескладних творів для фортепіано).</p>	Самостійна робота:	
	Денне – 56	Заочне – 102

2. Мета та завдання навчальної дисципліни ОК 28

Мета навчальної дисципліни – викладання курсу «Практикум читання з аркушу» має на меті, сформувати навик осмисленого виконання здобувачем невідомого твору, в темпі та характері, що найбільш відповідає жанру та задуму композитора, без попереднього фрагментарного ознайомлення з текстом даної композиції, а також оволодіння здобувачем основами техніки гри на слух, транспонування, опанування яких, є запорукою успішного виховання майбутніх, високопрофесійних викладачів мистецьких шкіл з фортепіано та кваліфікованих концертмейстерів.

Предмет навчальної дисципліни – практичне оволодіння технікою читання з аркушу творів різного ступеню складності, що передбачає:

- розвиток тісної взаємодії зору, слуху, моторики виконавця, за активної участі його волі, пам'яті, інтуїції та творчої уяви;
- освоєння навиків читання з аркушу різноманітної фактури;
- робота над виразністю виконання невідомого твору «тут і зараз» за методом STARS;
- вивчення техніки швидкого транспонування та виконання музичного твору в іншій тональності;
- вивчення основ техніки читання з аркушу нот та акордів літерними позначеннями;
- оволодіння основами графічного сприйняття нотного тексту;
- освоєння навичку акомпанування на слух акордовою та арпеджованою фактурою;

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Практикум читання з аркушу» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2,4,7,8,11,12. СК 1,4,6,11,12,13.

-ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

-ЗК4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

-ЗК7 Здатність бути критичним та самокритичним.

-ЗК 8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

-ЗК11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

-ЗК 12 Здатність працювати автономно.

-СК1 Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

-СК4 Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

-СК6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

- СК11 Здатність оперувати професійною термінологією.

-СК12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

-СК13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Забезпечення програмних результатів:

РН1 Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність

володіння інструментом, на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

РН5 Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Завдання дисципліни:

- Формування навичку впевненого орієнтування рук на клавіатурі, що не потребує постійної зорової підтримки
- Розвиток необхідних, початкових навичок аплікатурної техніки, основних аплікатурних формул
- Формування навичку вільного читання з аркушу
- Засвоєння основ техніки підбору на слух мелодії з супроводом
- Виховання здатності передбачати музичний текст твору в процесі його читання
- Розвиток уваги, концентрації та пришвидшеного сприйняття нотної графіки
- Формування вміння швидко аналізувати рух мелодії
- Освоєння основних аплікатурних формул
- Удосконалення художнього смаку та почуття стилю
- Тренування музичної пам'яті, розвиток слуху

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни :

Предмети: ОК 10 «Теорія музики», ОК 11 «Сольфеджіо», ОК 12 «Гармонія», ОК 19 «Спеціальний інструмент (фортепіано)».

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» вивчення навчальної дисципліни «Практикум читання з аркушу» ОК 28 забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом, на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8

Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
---	--------

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Практикум читання з аркушу»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом, на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Практикум читання з аркушу» ОК 28 сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК – спеціальні)

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				ПРН
		Знання Зн1	Уміння Ум1	Комунікація К1	Автономія та відповідальність АВ1	
		Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень	Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	Відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах	
		Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності		Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб	
	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні				Здатність до подальшого навчання з високим автономності	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17

	проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.					
загальні ЗК 2,4,7,8,11,12.						
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 7	Здатність бути критичним та самокритичним	Зн1 Зн2	----	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14,15, 16,17
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН: 2, 7,8, 12,13, 14, 16,17
ЗК 12	Здатність	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2	ПРН: 1,2,3,

	працювати автономно.				AB3	4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14, 16,17
спеціальні СК 1,4,6,11,12,13.						
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	AB1 AB2 AB3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 9, 15, 16
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	AB1 AB2 AB3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	AB1 AB2 AB3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	AB1 AB2 AB3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14,15, 16
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	AB1 AB2 AB3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	AB1 AB2 AB3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17

4.1 Після опанування навчальної дисципліни «Практикум читання з аркушу» здобувачі повинні:

знати:

- Основні правила читання з аркушу за методом STARS
- Основні аплікатурні формули
- Інструктивну літературу
- Прийоми та етапи аналізу та швидкого розбору нотного тексту
- Прийоми з розвитку навичку гри на слух
- Принципи акомпанування за літерним позначенням акордів
- Музичну термінологію

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є диференційований залік у 3 семестрі та іспит у 4 семестрі (читання з аркушу двох запропонованих невідомих, технічно нескладних творів для фортепіано).

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів

5	A (відмінно)	= 100-90 балів
4	B-C (добре)	= 74-89 балів
3	D-E (задовільно)	= 60-73 бали
2	FX (незадовільно)	= 35-59 з можливістю повторної передачі
1	F (незадовільно)	= 1-34 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Практикум читання з аркушу» за семестр – 100 балів.

Поточний контроль проводиться кожні 3 уроки впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹. За кожну тему студент може бути оціненим 3 рази.

Максимальний бал поточного контролю становить 70 або 80 балів².

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або невідповідності домашні завдання кількість балів знижується :

Нарахування заохочувальних балів (+)		
1.	Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру.	+ 5 балів
2.	Творча активність, направлена на пошук додаткової літератури для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі.	+5 балів

Штрафні бали (-)		
1.	Відсутність на заняттях без поважних причин.	-5 балів
2.	Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну.	-5 балів
3.	Не виконання студентом завдань по самопідготовці	-5 балів

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою»

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово»

**Критерії оцінювання для поточного контролю
за п'ятибальною шкалою оцінювання**

«5»	<p>Здобувач безпомилково грає з аркушу незнайомий твір, демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів твору, що виконує, вірно підбирає аплікатуру. Під час читання з аркушу встигає реагувати на темпові, динамічні позначення та основний характер твору. Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в літерному позначенні акордів та вільно їх відтворює на фортепіано. Здатний самостійно, швидко проаналізувати невідомий твір перед читанням з аркушу. Систематично і наполегливо готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Підбирає самостійно на слух нескладні мелодії та акомпанімент до них.</p>
«4»	<p>Здобувач добре читає з аркушу незнайомий твір, демонструє досить переконливий рівень втілення основних образів, в цілому непогано підбирає аплікатуру. Самостійно знаходить інформацію про техніку гри на слух, самостійно тренується виконуючи вправи вдома. Систематично готується до занять. Здатний самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Здатен підібрати на слух не складну мелодію.</p>
«3»	<p>Здобувач задовільно читає з аркушу незнайомий твір, але в дещо повільному темпі, спостерігаються окремі помилки. Здобувач не завжди реагує на зміну динаміки, музичні образи недостатньо переконливі. Слабо орієнтується в літерному позначенні акордів та нот. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про техніку гри з аркушу та гри на слух. Систематично готується до занять.</p>
«2»	<p>Здобувач читає з аркушу з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>

«1»	<p>Здобувач відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, частково виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не встигає прочитувати вказані штрихи та динаміку. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях, слабо орієнтується в літерних позначеннях нот та акордів. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, вміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p> <p>Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Здобувач читає з аркушу з великою кількістю зупинок, допускає помилки в тексті, не реагує на відповідні штрихи та динаміку, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.</p>
------------	---

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань здобувачів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань та практичних умінь здобувачів читання з аркушу двох запропонованих невідомих, технічно нескладних творів для фортепіано.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання здобувачем усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль оцінюється: від 1-30 балів³: від 1-20 балів у разі складання диф. заліку або від 1-30 балів у разі складання екзамену³:

Від 1-20 балів (диф. залік)		Від 1-30 балів (екзамен)	
16-20 б.	- Здобувач безпомилково грає з аркушу незнайомий твір, демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів твору, що виконує, вірно підбирає аплікатуру. Під час читання з аркушу встигає реагувати на темпові, динамічні позначення та основний характер твору.	22-30 б.	- Здобувач безпомилково грає з аркушу незнайомий твір, демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів твору, що виконує, вірно підбирає аплікатуру. Під час читання з аркушу встигає реагувати на темпові, динамічні позначення та основний характер твору.
11-15 б.	- Здобувач читає на достатньому рівні з аркушу незнайомий твір, але в дещо повільному темпі, спостерігаються окремі помилки. Здобувач не завжди реагує на зміну динаміки, музичні образи недостатньо переконливі. Слабо орієнтується в літерному позначенні акордів та нот.	14-21 б.	- Здобувач читає на достатньому рівні з аркушу незнайомий твір, але в дещо повільному темпі, спостерігаються окремі помилки. Здобувач не завжди реагує на зміну динаміки, музичні образи недостатньо переконливі. Слабо орієнтується в літерному позначенні акордів та нот

6-10 б.	- Здобувач читає текст з помилками та метро-ритмічними невідповідностями, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у дуже повільному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичному матеріалі. Не систематично готується до занять.	6-13 б.	- Здобувач читає текст з помилками та метро-ритмічними невідповідностями, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у дуже повільному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичному матеріалі. Не систематично готується до занять.
1-5 б.	- Здобувач читає з аркушу нескладний текст з великою кількістю помилок, з зупинками, без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро- ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково..	1-5 б.	- Здобувач читає з аркушу нескладний текст з великою кількістю помилок, з зупинками, без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро- ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково.

³ Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово».

II РІК НАВЧАННЯ

Залік у 3 семестрі

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Разом		
Модуль 3															
Т1			Т2			Т3			Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
	сам.р			сам.р			сам.р		сам.р		сам.р				
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Темі №1, Т№2, Т№3 та 4 рази за тему Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів</p>												<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 3 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>			

Екзамен у 4 семестрі

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Разом		
Модуль 4															
Т1			Т2			Т3			Т4				Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
	сам.р			сам.р			сам.р		сам.р		сам.р				
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Темі №1, Т№2, Т№3 та 4 рази за тему Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>												<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 4 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 30 балів</p>			

Види робіт	Бали рейтингу			
<p>Здобувач безпомилково грає з аркушу незнайомий твір, демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів твору, що виконує, вірно підбирає аплікатуру. Під час читання з аркушу встигає реагувати на темпові, динамічні позначення та основний характер твору. Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в літерному позначенні акордів та вільно їх відтворює на фортепіано. Здатний самостійно, швидко проаналізувати невідомий твір перед читанням з аркушу. Завжди наполегливо готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Підбирає самостійно на слух нескладні мелодії та акомпанімент до них. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом.</p>	<p>100-90 балів</p>	<p>Ви со ки й</p>	<p>Зараховано</p> <p>A</p>	
<p>Здобувач добре читає з аркушу незнайомий твір, демонструє досить переконливий рівень втілення основних образів, в цілому непогано підбирає аплікатуру. Самостійно знаходить інформацію про техніку гри на слух, самостійно тренується виконуючи вправи вдома. Систематично готується до занять. Здатний самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Здатен підібрати на слух не складну мелодію. Демонструє обізнаність в стилістичних особливостях виконання творів різних епох та жанрів. Здатний самостійно працювати та аналізувати свою роботу.</p>		<p>82-89 балів</p>	<p>до ста тні й</p>	<p>B</p>
<p>Здобувач читає на достатньому рівні з аркушу незнайомий твір, але в дещо повільному темпі, спостерігаються окремі помилки. Здобувач не завжди реагує на зміну динаміки, музичні образи не достатньо переконливі. Слабко орієнтується в літерному позначенні акордів та нот. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про техніку гри з аркушу та гри на слух. Систематично готується до занять.</p>		<p>74-81 балів</p>	<p>до ста тні й</p>	<p>C</p>

<p>Здобувач самостійно читає з аркушу, але під час виконання припускає помилки в тексті та в аплікатурних рішеннях. Недостатня наполегливість в напрямку оволодіння знаннями, уміннями, навичками, необхідними в професійній діяльності музиканта-виконавця, наявність досить суттєвих недоліків у розумінні принципів гри на слух та в читанні акордів за літерними позначеннями. Художній зміст передає частково. Невпевнено володіє термінологією. Програмові вимоги виконує не повною мірою.</p>	<p>64-73 балів</p>	<p>середній</p>		<p>D</p>
<p>Здобувач читає текст з помилками та метро-ритмічними невідповідностями, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у дуже повільному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичному матеріалі. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>	<p>60-63 балів</p>	<p>середній</p>	<p>Зараховано</p>	<p>E</p>
<p>Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Здобувач читає з аркушу нескладний текст з великою кількістю помилок, з зупинками, без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.</p>	<p>35-59 незадовільно з можливістю повторної перездачі</p>	<p>початковий</p>	<p>Не зараховано</p>	<p>FX</p>
<p>Завдання не виконане, знання з навчальної дисципліни відсутні. Велика кількість пропусків занять без поважних причин. Має мінімальні музично-теоретичні знання. Програмові вимоги систематично не виконує. Має слабкі практичні навички.</p>	<p>1-34 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p>		<p>Не зараховано</p>	<p>F</p>

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 3.

Тема 1 Основи читання з аркушу.

Робота над злиттям елементів бачу-чую-граю в навик гри з аркушу

Розвиток тісної взаємодії зору, слуху, моторики піаніста, за активної участі його волі, пам'яті, інтуїції та творчої уяви.

Специфіка аплікатури під час читання з аркушу. Основні аплікатурні формули.

Тема 2 Ритм, метр та внутрішня ритмічна пульсація.

Формування навичок швидкого читання елементарних ритмічних малюнків з урахуванням вголос. Формування навичок читання з аркушу складних ритмічних малюнків з урахуванням вголос.

Формування почуття ритму, відчуття клавіатури.

Поглиблення технічних навичок.

Тема 3 Специфіка читання з аркушу в різних тональностях

Основи читання з аркушу в простих тональностях.

Освоєння навичку читання з аркушу у бемольних тональностях. Основи читання з аркушу в дієзних тональностях.

Формування навичку читання з аркушу в тональностях з великою кількістю знаків. Типові закономірності музичної мови композиційної структури та драматургії сонат.

Тема 4 Освоєння навичок читання з аркушу різноманітної фактури

Формування навичку читання з аркушу нескладних п'єс .

Освоєння специфіки читання з аркушу клавірів опер та перекладів з оркестрової фактури, мислення окремими уявними тембрами.

Формування навичку читання з аркушу інструктивної фактури різного рівня складності. Читання з аркушу гомофонно -гармонічної фактури.

МОДУЛЬ 4.

Тема 1 Основи техніки гри на

слух. Розвиток технічної майстерності лівої руки.

Формування навички аналізувати почуту мелодію та підбирати її на слух. Підбір на слух мелодії більшого рівня складності. Тренування слуху.

Формування навички акомпанування на слух. Формування універсальних прийомів. Розвиток навички читання акордів за літерними позначеннями.

Тема 2 Опанування навички читання з аркушу в різних

ключах. Опанування читання з аркушу у скрипковому ключі обома руками Опанування навички читання з аркушу в басовому ключі

Формування навички читання за аркушу в різних ключах одночасно обома руками. Оволодіння основами графічного сприйняття нотного тексту.

Розвиток технічної майстерності.

Тема 3 Аналіз закономірностей музичної мови композиційної структури.

Освоєння навички читання тексту очима, та «програвання» внутрішнім голосом без використання інструменту; концентрація уваги

Виховання навички швидко аналізувати стилістичні та жанрові особливості кожного конкретного твору

Тема 4 Транспонування музичних творів.

Специфіка гри секвенцій, фрагментів з різкою зміною тональності.

Вивчення техніки швидкого транспонування та виконання музичного твору в іншій тональності.

6.2 Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	всьо го	індиві дуаль ні	са мо сті йні	всь ого	інд иві дуа ль ні	са мо сті йні
II рік навчання						
МОДУЛЬ 3.						
Тема 1 Основи читання з аркушу. Робота над злиттям елементів бачу-чую-граю в навик. Розвиток тісної взаємодії зору, слуху, моторики	15	8	7	15	2	12
Тема 2 Ритм, метр та внутрішня ритмічна пульсація. Формування навичку швидкого читання ритмічних малюнків з урахуванням вголос.	15	8	7	15	2	13
Тема 3 Специфіка читання з аркушу в різних тональностях. Основи читання з аркушу в різних тональностях.	15	8	7	15	2	13
Тема 4 Освоєння навичок читання з аркушу різноманітної фактури Формування навичку читання з аркушу нескладних п'ес .	15	8	7	15	3	13
Разом:	60	32	28	60	9	51
МОДУЛЬ 4.						
Тема 1 Основи техніки гри на слух. Формування навичку аналізувати почуту мелодію та підбирати її на слух.	15	8	7	15	2	12
Тема 2 Опанування навичку читання з аркушу в різних ключах. Формування навичку читання за аркушу в різних ключах одночасно обома руками.	15	8	7	15	2	13
Тема 3 Аналіз закономірностей музичної мови композиційної структури. Освоєння навичку читання тексту очима, та «програвання» внутрішнім голосом без використання інструменту; концентрація уваги.	15	8	7	15	2	13
Тема 4 Транспонування музичних творів. Вивчення техніки швидкого транспонування та гри в іншій тональності.	15	8	7	15	3	13
Разом:	60	32	28	60	9	51
	денне			заочне		
Загальний обсяг годин:	120	64	56	120	18	102

6.3 Самостійна робота (денна, заочна форми)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
	МОДУЛЬ 3.		
1	Тема 1 Основи читання з аркушу. Робота над злиттям елементів бачу-чую-граю в навик. Розвиток тісної взаємодії зору, слуху, моторики.	7	12

2	Тема 2 Ритм, метр та внутрішня ритмічна пульсація. Формування навичку швидкого читання ритмічних малюнків з урахуванням вголос.	7	13
3	Тема 3 Специфіка читання з аркушу в різних тональностях. Основи читання з аркушу в різних тональностях.	7	13
4	Тема 4 Освоєння навичок читання з аркушу різноманітної фактури Формування навичку читання з аркушу нескладних п'єс.	7	13
Всього по 3 модулю:		28	51
МОДУЛЬ 4.		Денна ф.	Заочна ф.
5	Тема 1 Основи техніки гри на слух. Формування навичку аналізувати почуту мелодію та підбирати її на слух.	7	12
6	Тема 2 Опанування навичку читання з аркушу в різних ключах. Формування навичку читання за аркушу в різних ключах одночасно обома руками.	7	13
7	Тема 3 Аналіз закономірностей музичної мови композиційної структури. Освоєння навичку читання тексту очима, та «програвання» внутрішнім голосом без використання інструменту; концентрація уваги	7	13
8	Тема 4 Транспонування музичних творів. Вивчення техніки швидкого транспонування та гри в іншій тональності.	7	13
Всього по 4 модулю:		28	51
		Денна ф.	Заочна ф.
Разом годин:		56	102

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Інструменти та обладнання: музичні інструменти фортепіано, роялі; бібліотечний фонд;

Аудиторний фонд:

- навчальний корпус
- концертні аудиторії – №33, 50, 45
- класи фортепіано № 6, 7, 46, 57
- точки бездротового доступу до мережі інтернет– кл 46,
- кафедральний клас Фортепіано № 45
- нотна бібліотека, її структура: читальний зал, абонемент навчальної літератури та нотної літератури;
- навчальні плани;
- навчально-методичні комплекси дисциплін.

Методи навчання

- **За джерелом передачі і сприйняття навчальної інформації (перцептивний метод):**
 - Словесні: розповідь, пояснення
 - Наочний: демонстрація, вправи, практичні дослідження

- **За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації:**
 - Дедуктивний
 - Аналітичний
 - Інформативно-рецептивний
 - Синтетичний

- **За ступенем самостійності мислення здобувачів під час оволодіння знаннями:**
 - Репродуктивний
 - Частково-пошуковий

- **За ступенем управління навчальною роботою (метод управління навчанням):**
 - Навчальна робота під керівництвом викладача
 - Самостійна робота здобувачів
 - Робота з конспектом, книгою, музичним матеріалом, інтернет-ресурсами, музичними словниками

- **Метод стимулювання інтересу до предмету:**
 - Створення ситуації пізнавальної новизни
 - Створення ситуації зацікавленості
 - Створення ситуації емоційно-етичних переживань

- **Метод стимулювання обов'язків і відповідальності під час навчання:**
 - Висунення вимог
 - Вправи з виконання вимог
 - Заохочення успіху в навчанні
 - Осуд недоліків у навчанні

- **Метод усного контролю:**
 - Індивідуальне опитування (демонстрація самопідготовки)
 - Виконавський залік

8. Методичні рекомендації

8.1 Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи.

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою отримання нових знань, їх закріплення, розширення та поглиблення є складником його навчання. Викладач допомагає відпрацювати музичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота піаністів охоплює:

- Самостійно вдосконалювати навик читання з аркушу;
- Теоретичний аналіз творів;
- Засвоєння пройденого на уроці матеріалу;
- Самостійне вивчення аплікатурних формул;
- Тренування слуху
- Підбір мелодій на слух, самостійно виконувати вправи з транспонування

Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою. Формування та розвиток навичок самостійної діяльності здобувача передбачає:

- Аналіз та синтез
- Самоконтроль та самооцінка
- Активність
- Ініціативність
- Творчий підхід

Зміст самостійної роботи здобувачів у форматі дисципліни *«Практикум читання з аркушу»* визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота здобувача проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях і жанрах, аналізувати і давати оцінку власному виконанню музичного твору.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навчально-методичний посібник. К.:Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.
2. Жигінас Т. В. Методичні засади підготовки майбутніх вчителів музики до концертно- освітньої діяльності серед дітей та юнацтва: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. К, 2007. 220 с.

3. Некрасов Ю. Комплексне навчання гри на фортепіано : Навч.-метод. посіб. Одеса: АстроПринт, 2000. 148 с.
4. Польська І. Проблеми жанрової типології фортепіанного виконавства. Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 171-180.
5. Рябуха Н. Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва ХХ - початку ХХІ ст. Харків : Бровін О. В. [вид.], 2016. 334 с.
6. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки : метод. посіб. Тернопіль: СМП «АСТОН», 2000. 68 с.
7. Смородський В.І. Розвиток стильового слуху учнів на основі жанрового підходу. Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту імені М.П.Драгоманова. Серія No 14: Теорія і методика мистецької освіти: зб. наук. праць. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. Вип. 17 (22). С. 129-132.
8. Фоміна Т. М. Стильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.
9. Чернявська М. С. Муціо Клементі: "Прогрес фортепіано - імітація оркестру...". Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 149-159.

Репертуарний список

1. Альбом юного піаніста [ноты] : музичні твори, інструментальні / Упоряд. С. О. Лещук, О. А. Колесник. Вінниця : Нова Книга, 2009. 107 с.
2. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навчально-методичний посібник. К.:Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. с.100
3. Гайдн Й. Сонати для фортепіано Т.1-4 / Ред. К. Мартінсена. – Лейпціг
4. Лісовий В.А., Мельничук Я.М., Бойчук І.І. Основний музичний інструмент фортепіано. Навчально-методичний посібник. Чернівці: Рута, 2007. 69 с.
5. Омельченко Т. А. Фортепіанний акомпанемент в інструментальних творах українських композиторів. Київ, 2010 р.2-ге видання «Фенікс» 2016 р.
6. Скуратовський В. Альбом для дітей. Фортепіано. Педагогічний репертуар мистецької школи. Київ : Мелосвіт, 2018. 28 с.

7. Смородський В.І. Розвиток стильового слуху учнів на основі жанрового підходу. Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту імені М.П.Драгоманова. Серія No 14: Теорія і методика мистецької освіти: зб. наук. праць. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. Вип. 17 (22). С. 129-132.
8. Фоміна Т. М. Стильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnppb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

<https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory> – українська музика мр3-файл. Пошук відбувається за прізвищами українських композиторів.

<https://ivankomusic.com/> Сайт українського композитора О.Іванька.

<http://ukrnotes.in.ua/kosenko.php>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни ОК 27**

1. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2022 /2023 н.р.

Зі змінами:

- з репертуарного списку робочої програми видалені твори композиторів держави агресора;
- змінено код дисципліни згідно плану та Матриці відповідності програмних компетентностей освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» 22/23 - ОК 27;
- відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)», що була рік на громадському обговоренні оновлено порядок тем.

протокол № 1 від 29 серпня 2022р. Завідувач кафедри

Ясько О.А.

2. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2023 / 2024 н.р.

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)» робочої програми з дисципліни «Практикум читання з аркушу», програма затверджена без змін.

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р. Завідувач кафедри

Ясько О.А.

3. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2023 / 2024 н.р

- В результаті перегляду на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)» робочої програми з дисципліни «Практикум читання з аркушу» програма затверджена зі змінами:

Додано перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входить до них) згідно з Наказом № 1110-22 від 04.05.2022 Про затвердження професійного стандарту «Викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін)» та згідно розроблених Матриць відповідності програмних компетентностей за професійним стандартом.

- Удосконалили таблиці : «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою», «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово»

- Внесені правки в тлумачення правил оцінювання.

Протокол № 11 від 25 червня 2024 р. Завідувач кафедри

Ясько О.А.

4. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2024 / 2025 н.р.

Внесено доповнення: таблицю «Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни».

- зазначено інтегральну компетентність,
- до кожної ЗК та СК згідно матриць вписані дескриптори НРК
- написано назви кожної компетентності ЗК та СК, через які у здобувачів вищої освіти формуються програмні результати
- зазначено такі дескриптори НРК : знання Зн1, Зн 2, Уміння Ум1, комунікація К1, К2, автономія та відповідальність АВ1, АВ2, АВ3.
- прописано ПРН до кожної ЗК та СК
- змінено код дисципліни згідно плану та матриці відповідності програмних компетентностей освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» 2025/2026 н.р. ОК 28.

Протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Ясько О.А.